

nautibus; rostro nigro punctulato; pinnis dorsali, pectorali analique viridibus, dorsali radiis fusco variegatis; caudali nigra rubro marginata.
D. 29. P. 16. A. 3 vel 4. C. 10.
Habit. Walei, in mari.
Longitudo 5 specimenum 102'' ad 125''.

Aann. Deze soort is gemakkelijk herkenbaar aan hare gele en zwarte dwarsche buikbanden, achterwaartsche plaatsing der rugvin enz.

Scripti Batavia Calendis Septembris MDCCCL.

NIEUWE BIJDRAGE

TOT DE KENNIS DER

ICHTHYOLOGISCHE FAUNA

VAN HET EILAND

BANKA.

DOOR

DR. P. BLEEKER.

Na het afdrukken van mijne Bijdrage tot de kennis der ichthyologische fauna van het eiland Banka, opgenomen in den derden jaargang van het Natuurkundig tijdschrift voor Nederlandsch Indië, ontving ik weder meerdere verzamelingen van Bankasche vischen. Deze nieuwe verzamelingen heb ik grotendeels weder te danken aan de bereidwilligheid van den heer D. F. Scharp, resident van Banka, die volijverig voor de wetenschap, niet nalaat de natuurschatten van Banka te onderzoeken en door belangrijke toezendingen van voorwerpen uit het dieren- en plantenrijk, de kennis van de natuurlijke en industriële rijkdommen van het onder zijn beheer geplaatste gewest te bevorderen. Aan de bemiddeling van den heer Scharp heb ik voorts nog te danken eenige visschen, uit de zoete wateren der rivier Marawang, door den heer Benraad, officier van gezondheid op Banka, op mijne uitnoodiging verzameld.

Bovendien werd ik onlangs nog verrast met eene verzameling visschen uit de zoete wateren van Toboali, mij welwillend afge-
staan door den heer H. L. van Bloemen Waanders, administra-
teur der timmijnen van genoemd distrikt.

Het is mij eene aangename taak, hier openlijk voornoemde
heeren mijne erkentelijkheid te betuigen voor de welwillend-
heid, in het daarstellen en toezenden dezer verzamelingen be-
toond.

Behalve eenige nieuwe soorten, bevatten de bedoelde kollek-
ties nog talrijke andere species, nieuw voor de fauna van
Banka.

De verzamelingen, tot welke deze kleine bijdrage betrek-
king heeft, zijn afkomstig van de klippen Karang hadji bij
Muntok, van de banken Goessong Assam en van Tandjong
Berikat bij Koba, van de Klabatbaai, van Pankalpinang, van
Marawang, van Soengistan en van de Iepar-eilanden, welke ten
oosten van Banka zijn gelegen en in een geographisch opzicht
tot Banka gerekend kunnen worden even als zij zels zijn in
een administratief opzicht. Ik laat de opsomming deer ver-
schillende verzamelingen hier volgen. De soorten met een *
gemerkt, zijn reeds in mijne vroegere bijdrage vermeld, de
overige zijn nieuw voor de kennis van Banka.

*Visschen van Karang hadji (verzameling van den heer
D. F. Schaar).*

1. <i>Labrax waigiensis</i> CV.	12. * <i>Diagramma crassispinum</i> Rüpp.
2. * <i>Apogon quadrifasciatus</i> CV.	13. * " <i>punctatum</i> Ehr.
3. * <i>Serranus crapeo</i> CV.	14. <i>Sceloporus Vosmeri</i> CV.
4. <i>Mesopristis unimaculatus</i> OG.	15. * <i>Lehrinus operculatus</i> CV.
5. " <i>monostigma</i> CV!	16. * <i>Gerrus abbreviatus</i> Blkr.
6. * " <i>Russellii</i> Blkr.	17. * <i>Chaetodon oligacanthus</i> Blkr.
7. * " <i>fulviflamma</i> Blkr.	18. * <i>Brepane punctata</i> CV. = Bre-
pane longimana CV.
8. * " <i>phaetoea</i> Blkr.	19. * <i>Platax Blochii</i> CV.
9. * " <i>annularis</i> Blkr.	20. <i>Pinnolepis alipinensis</i> CV.
10. * <i>Upeneoides bivittatus</i> Blkr.	
11. * " <i>variegatus</i> Blkr.	

21. * <i>Chorinemus Commersonianus</i> Blkr.	28. <i>Gobius cyanomus</i> Blkr.
CV.	29. <i>Periophthalmus elurospilus</i> Bl.
22. <i>Selar Hesselii</i> Blkr.	30. <i>Eteleneis neucrates</i> L.
23. <i>Carangoides galliehius</i> Blkr.	31. <i>Batrachus grunniens</i> CV.
24. * <i>Stromateoides atonkola</i> Blkr.	32. <i>Heriantaphus Quoyi</i> CV.
25. <i>Egula filigera</i> CV.	33. <i>Dussumieria elopsooides</i> Blkr.
26. <i>Amphacanthus javus</i> CV.	34. <i>Pellona Russellii</i> Blkr.
27. " <i>virgatus</i> CV.	35. <i>Spratella lowala</i> Blkr.

Visschen van de Klabatbaai (van den heer D. F. Schaar).

1. <i>Pentapus setosus</i> CV.	2. <i>Denlex upeneoides</i> Blkr.

Visschen van Pankalpinang (van den heer D. F. Schaar).

1. * <i>Sphyrna jello</i> CV.	11. * <i>Plectrus unicolor</i> CV.
2. <i>Urolithus macrophthalmus</i> Blkr.	12. * <i>Eogranulis Girtyi</i> Blkr.
3. * <i>Scotophagus argus</i> CV.	13. <i>Chelodoss nasus</i> CV.
4. * <i>Drepane punctata</i> CV.	14. <i>Ophichthus Schapfi</i> Blkr.
5. <i>Chorinemus sancti Petri</i> CV.	15. <i>Triacanthus Russellii</i> Blkr.
6. <i>Selar Kuhlii</i> Blkr.	16. * <i>Carcharias (Prionodon) mani-
sora</i> Val.
7. * <i>Equula gomora</i> CV.	17. <i>Tygon uarnakoides</i> Blkr.
8. * <i>Megil cuneus</i> CV.	
9. * <i>Egagnus sondaiensis</i> CV.	
10. * <i>Osteogenesius Valenciennesii</i>
Blkr.	

Visschen van Marawang (van den heer Bernard).

1. <i>Serranus boenack</i> CV.	6. <i>Batrachus grunniens</i> CV.
2. * " <i>crapeo</i> CV.	7. <i>Pomacentrus latunco</i> CV.
3. " <i>polypodophilus</i> Blkr.	8. <i>Plectrus castaneoides</i> Blkr.
4. * <i>Scorpaena polyprion</i> Blkr.	9. * <i>Plagusia quadrilincta</i> K. v. H.
5. * <i>Gnathon rostratus</i> CV.	10. <i>Machaelium reticulatum</i> Blkr.

Specimen uit de rivier van Soengistan (van den heer D. F. Schaar).

1. <i>Monopterus javanensis</i> Lacép.

*Visschen van de banken Goessongassam bij Koba (van
den heer D. F. Schaar).*

1. * <i>Apogon endelatenia</i> Blkr.	3. <i>Therapon servus</i> CV.
2. <i>Mesopristis madras</i> CV.	4. * <i>Sillago acuta</i> CV.

5. * *Upeneoides variegatus* Blkr.
6. * *Diagramma punctatum* Ehr.
7. * *Dentex tolu* CV.
8. *Gerres kapas* Blkr.
9. * *Chaetodon oligacanthus* Blkr.
10. *Toxotes jaculator* CV.
11. *Carangoides praestus* Blkr.
12. *Equula filigera* CV.
13. *Amphacanthus dorsalis* CV.
14. * *Mugil melanocheir* K. v. H.
15. *Petroskirtes bankanensis* Blkr.
16. *Batrachus diemensis* Richards.
17. *Amphisila scutata* Cur.
18. *Pomacentrus taenops* CV?
19. * *Glyphisodon bengalensis* CV.
20. *Orenilabrus oligacanthus* Blkr.
21. *Hemirhamphus Quoyi* CV.
22. " *Buffonis* CV.
23. * *Saurida tornbil* CV.
24. * *Rhombus lentiginosus* Richards.
25. *Monacanthus Cantoris* Blkr.
26. *Pogonognathus barbatus* Blkr.
27. *Triacanthus oxycephalus* Blkr.
28. *Hippocampus taenioterus* Blkr.

Visschen van Tandjong Berikat bij Koba (van den heer D. F. Schaap).

1. * *Ambassis urotaenia* Blkr.
2. *Serranus celebicus* Blkr.
3. * *Mesopion phalaena* Blkr.
4. " *fulviflamma* Blkr. = 12. *Hemiramphus Commersonii* CV
5. *Diapoche fulviflamma* CV.
6. *Sceloporus taenioterus* K. v. H.
7. *Dentex setosus* CV.
8. *Dentex lamulus* CV.
9. *Pectus rhombus* CV.
10. *Equula filigera* CV.
11. * *Mugil parisi* Ham. Buch.?
12. *Hemiramphus Commersonii* CV
13. *Exocoetus mendo* CV.
14. * *Saurus trachinus* T. Schl.
15. * *Saurida tornbil* CV.
16. *Tetraodon argenteus* Lacép.

Zoetwater-Visschen van Toboati (van den heer H. L. van Bloemen Waanders)

1. *Anabas scandens* CV.
2. *Trichopus trichopterus* CV.
3. * *Betta anabatoideus* Blkr.
4. * *Ophticephalus marginatus* CV.
5. " *bankanensis* Blkr.
6. " *marulioideus* Blkr.
7. * *Nandus nebulosus* Blkr.
8. *Catopra Grootti* Blkr.
9. * *Begrus nemurus* CV.
10. *Clarias melanotosa* Blkr.
11. *Heterobranchius tapeinopterus* Blkr.
12. *Barbus bilitonensis* Blkr.
13. *Systemus apogon* CV.
14. *Rohita Waandensis* Blkr.
15. *Leuciscus Eindhoveni* Blkr.

Visschen van de Lepar-eilanden (van den heer D. F. Schaap).

1. *Apogon novemfasciatus* CV.
2. " *macropteroideus* Blkr.
3. *Therapon servus* CV.
4. *Sillago maculata* Gg.

5. * *Upeneoides variegatus* Blkr.
6. * *Chelmon rostratus* CV.
7. *Amphiprion percula* CV.
8. *Julis (Halihoeres) modestus* Blkr.
9. " (") *strigiventer* Benn.
10. *Julis (Halihoeres) polyphthal-*
mus Blkr.
11. " (") *leparensis* Blkr.
12. *Macraetium reticulatum* Blkr.

In de bovenaangehaalde bijdrage vermeldde ik nog slechts 116 species, als het geheel der tegenwoordige kennis van de Bankasche vischtuna verlegenwoordigende.

Door de boven vermeldde verzamelingen wordt het aantal bekende visschen van Banka gebracht op niet minder dan 193, bevattende zij niet minder dan 77 species nieuw voor de fauna van Banka, waarvan 11 tevens nieuw voor de wetenschap. Deze 193 soorten zijn de hieronder genoemde.

1. *Labrax waligiensis* CV. Nat. T. Ned. Ind. II p. 479.
2. *Apogon endekataenia* Blkr. *ibid.* III p. 448.
3. " *kalosoma* Blkr. *ibid.* III p. 449.
4. " *novemfasciatus* CV. *ibid.* III p. 163.
5. " *macropteroideus* Blkr.
6. " *quadrifasciatus* CV. Verh. Bat. Gen. XXII Perc.
7. *Ambassis nalis* CV. *ibid.*
8. " *urotaenia* Blkr. Nat. T. N. Ind. III p. 257.
9. *Serranus crispus* CV. Verh. Bat. Gen. XXII Percoid.
10. " *nebulosus* CV. *ibid.*
11. " *polypodophyllus* Blkr. *ibid.*
12. " *boeneck* *ibid.*
13. " *celebicus* Blkr. Nat. T. N. Ind. II p. 217.
14. *Mesopion phalaena* Blkr. Verh. Bat. Gen. XXII Percoid.
15. " *annularis* CV. *ibid.*
16. " *Russelli* Blkr. *ibid.*
17. " *unimaculatus* Gg. *ibid.*
18. " *monostigma* CV. *ibid.*
19. " *fulviflamma* Blkr. Nat. T. N. Ind. III p. 553.
20. " *madrus* CV. Verh. Bat. Gen. XXII Percoid.
21. *Therapon servus* CV. *ibid.*
22. " *theraps* CV. *ibid.*
23. " *pula* CV. *ibid.*
24. *Sphyrna jello* CV. *ibid.*

25. *Siligo acuta* CV. *ibid.*
26. " *maculata* OG. *ibid.*
27. *Polynemus tetractylus* CV. *ibid.*
28. *Upeneoides vittatus* Blkr. *ibid.*
29. " *bivittatus* Blkr. *ibid.*
30. " *variegatus* Blkr. *ibid.*
31. *Platycephalus scaber* CV. *ibid.* XXII Selerop.
32. " *punctatus* CV. Nat. T. N. Ind. I p. 25.
33. *Scorpena polypteron* Blkr. Verh. Bat. Gen. XXII Selerop.
34. *Pterois kodipungt* Blkr. Nat. Tijdschr. N. Ind. III p. 450.
35. *Mimus monodactylus* CV. Verh. Bat. Gen. XXII Selerop.
36. *Urolophus argenteus* K. v. H. *ibid.* XXIII Seinen.
37. " *macrophthalmus* Blkr. *ibid.*
38. *Corvina calalea* CV. *ibid.*
39. *Pristipoma caripa* CV. *ibid.*
40. *Diagramma crassispinum* Rüpp. *ibid.*
41. " *punctatum* Ehr. *ibid.*
42. *Scolopoides monogramma* K. v. H. *ibid.*
43. " *Vosmeri* CV. *ibid.*
44. " *taeniopterus* K. v. H. *ibid.*
45. " *leucotaenia* Blkr. Nat. T. N. Ind. III p. 451.
46. *Pentapus setosus* CV. Nat. T. N. Ind. II p. 175.
47. *Dentex tolu* CV. Verh. Bat. Gen. XXIII Spar.
48. " *upeneoides* Blkr.
49. " *tambulus* CV. Verh. Bat. Gen. XXIII Spar.
50. *Lethrinus opercularis* CV. *ibid.*
51. *Gerres poeile* CV. *ibid.* Menoid.
52. " *abbreviatus* Blkr. *ibid.* Nat. T. N. Ind. I p. 103.
53. " *kapas* Blkr. Nat. T. N. Ind. II p. 482.
54. *Anabas scandens* CV. Verh. Bat. Gen. XXIII Dooll. K.
55. *Betta anabatoïdes* Blkr. Nat. T. N. Ind. I p. 269.
56. " *trifasciata* Blkr. *ibid.* I p. 107.
57. *Trichopus trichopterus* CV. Verh. Bat. Gen. XXIII Dooll. K.
58. *Ophicephalus lucus* K. v. H. *ibid.*
59. " *striatus* Bl. *ibid.*
60. " *marginatus* CV. *ibid.*
61. " *bankanensis* Blkr.
62. " *marulioïdes* Blkr. Nat. T. N. Ind. II p. 424.
63. *Chaetodon oligacanthus* Blkr. Verh. Bat. Gen. XXIII Chaetod.
64. *Chaetodon rostratus* CV. *ibid.*
65. *Scatophagus argus* CV. *ibid.*
66. *Drepane punctata* CV. *ibid.*
67. *Holacanthus semicirculatus* CV. Nat. T. N. Ind. III p. 452.

68. *Platus Blochii* CV. Verh. Bat. Gen. XXIII Chaetod.
69. *Pimelpterus alpinus* CV.
70. *Psetus rhombus* CV. Verh. Bat. Gen. XXIII Chaetod.
71. *Toxotes jaculator* CV. *ibid.*
72. *Scomber kanagura* CV. *ibid.* XXIV Makr.
73. *Gybius croceovittatus* Blkr. *ibid.* Nat. T. N. Ind. I p. 161.
74. " *konam* Blkr. Verh. Bat. Gen. XXIV Makr. Nat. T. N. Ind. I p. 357.
75. " *guttatum* CV. Verh. B. Gen. XXIV Makr.
76. *Chorinemus Commersonianus* CV. *ibid.*
77. " *tol* CV. *ibid.*
78. " *sanci* Petri CV. *ibid.*
79. *Trachinotus mookalee* CV. *ibid.*
80. *Trichurus savala* CV. *ibid.*
81. *Elaeate moliah* CV. *ibid.*
82. *Megalaspis Foulteri* CV. *ibid.*
83. *Selar malan* Blkr. *ibid.* Nat. T. N. Ind. I p. 362.
84. " *Hassellii* Blkr. *ibid.* p. 359.
85. " *Kuhlii* Blkr. *ibid.* p. 360.
86. *Carangoides citula* Blkr. Verh. Bat. Gen. XXIV Makr.
87. " *galliehius* Blkr. *ibid.*
88. " *preustus* Blkr. *ibid.* Nat. T. N. Ind. I p. 363.
89. *Gnathodon speciosus* Blkr. Verh. Bat. Gen. XXIV Makr.
90. *Stromateoides atouloia* Blkr. *ibid.* Nat. T. N. Ind. I p. 369.
91. *Equula gononora* CV. Verh. Bat. Gen. XXIV Makr.
92. " *lineolata* CV. *ibid.*
93. " *filigera* CV. *ibid.*
94. *Amphacanthus Kopsii* Blkr. Nat. T. N. Ind. II p. 483.
95. " *jarus* CV. Verh. Bat. Gen. XXIII Tautid.
96. " *virgatus* CV. *ibid.*
97. " *dorsalis* CV. *ibid.*
98. *Atherina duodecimalis* CV? Nat. T. N. Ind. II p. 485.
99. *Mugil cunnesius* CV. *ibid.* III p. 454.
100. " *melanocheir* K. v. H. *ibid.* III p. 423.
101. " *pursia* Ham. Buch. ? *ibid.* II p. 166.
102. *Petoskirtus bankanensis* Blkr.
103. *Gobius kokus* CV. Verh. Bat. Gen. XXII Gobiod.
104. " *caninus* CV. *ibid.*
105. " *criniger* CV. Nat. T. N. Ind. III p. 453.
106. " *cyanomos* Blkr. Verh. Bat. Gen. XXII Gobiod.
107. *Periophthalmus chrysopleus* Blkr.
108. *Callionymus sagitta* Pall. Nat. T. N. Ind. I p. 31.
109. " *Sclaepti* Blkr. *ibid.* III p. 455.

110. *Echeneis neureutes* L. Verh. Bat. Gen. XXIV Chirac. Latrod.
111. *Natrachus grunniens* CV. Nat. T. N. Ind. II p. 484.
112. " *diemensis* Richards. ibid. III p. 168.
113. *Amphisila scutata* Cuv. ibid. II p. 245.
114. *Nandus nebulosus* CV. ibid. III p. 92.
115. *Catopra fasciata* Blkr. ibid. II p. 65.
116. " *Groottii* Blkr. ibid. III p. 90.
117. *Amphiprion bifasciatus* Bl. Schn. ibid. III p. 282.
118. " *percula* CV. ibid. III p. 287.
119. *Pomacentrus katunoko* Blkr. ibid. III p. 169.
120. " *taeniops* CV?
121. *Glyphisodon bengalensis* CV. Verh. Bat. Gen. XXI Kamsch. Labr.
122. *Crenilabrus oligacanthus* Blkr. Nat. T. N. Ind. III p. 68.
123. *Julis* (*Halichoeres*) *modestus* Blkr. Verh. Bat. G. XXII Gladisch. Labr.
124. " (") *strigiventer* Benn. Nat. T. N. Ind. II p. 251.
125. " (") *polyophthalmus* Blkr.
126. " (") *leparensis* Blkr.
127. *Bagrus nemurus* CV. Verh. Bat. Gen. XXI Silur. batav.
128. " *sondaicus* CV. ibid.
129. *Arius tonggol* Blkr. ibid.
130. " *macrurapterygus* Blkr. ibid.
131. *Osteogeneiosus Valenciennesii* Blkr. ibid.
132. *Plotosus castaneoides* Blkr. Nat. T. N. Ind. II p. 491.
133. *Clarias melanosoma* Blkr. ibid. III p. 427.
134. *Heterobranchius tapeinopterus* Blkr.
135. *Chaca bankanensis* Blkr. Nat. T. N. Ind. III p. 455.
136. *Plotosus lineatus* CV. Verh. B. Gen. XXI Silur. batav.
137. " *unicolor* CV. ibid.
138. *Rohita Waandersii* Blkr.
139. *Barbus lateristriga* CV. Nat. T. N. Ind. III p. 95.
140. " *bhilonensis* Blkr. ibid. III p. 96.
141. " *birotatus* K. CV.
142. *Systomus apogon* CV. Nat. T. N. Ind. III p. 428.
143. *Leuciscus cephalotaenia* Blkr. N. T. N. Ind. III p. 97.
144. " *Eimthoreviti* Blkr. ibid. III p. 434.
145. *Belone caudimacula* Cuv. Verh. Bat. Gen. XXIV Snoek.
146. *Hemirhamphus Commersonii* CV. ibid.
147. " *Gaimardi* CV. ibid.
148. " *Dussumieri* CV. ibid.
149. " *Quoyi* CV. Nat. T. N. Ind. II p. 491.
150. " *Buffonis* CV. ibid. III p. 711.
151. *Exocoetus mento* CV. Verh. Bat. Gen. XXIV Snoek. V.
152. *Chirocentrus dorab* CV. ibid. XXIV Chirac.

153. *Albula bananus* CV. ibid.
154. *Dussumieria elopsooides* Blkr. ibid.
155. *Harengula dispilonotus* Blkr. Nat. T. N. Ind. III p. 456.
156. *Pellona Grayana* CV. Verh. Bat. Gen. XXIV Harter.
157. " *Russellii* Blkr. ibid. Nat. T. N. Ind. III p. 72.
158. *Rogenia argyrotaenia* Blkr. ibid. Nat. T. N. Ind. III p. 457.
159. *Spratella kowala* Blkr. ibid. ibid. III p. 492.
160. *Alausa kanaguta* Blkr. Verh. B. Gen. XXIV Har.
161. " *ctenolepis* Blkr. ibid. Nat. T. N. Ind. III p. 74.
162. *Engraulis rhinothachos* Blkr. ibid. ibid. III p. 434.
163. " *Greyi* Blkr. ibid. ibid. II p. 492.
164. " *Brownii* CV. Verh. B. Gen. XXIV Har.
165. " *tri* Blkr. ibid. Nat. T. N. Ind. III p. 436.
166. " *seirostris* CV. Verh. B. Gen. XXIV Harter.
167. *Chaetossus elacunda* CV. ibid.
168. " *selangkai* Blkr. ibid. Nat. T. N. Ind. III p. 458.
169. " *nasus* CV. ibid. Nat. T. N. Ind. II p. 223.
170. *Saurus ophiodon* Cuv. Verh. Bat. Gen. XXIV Chirac.
171. " *trachinus* T. Schl. Nat. T. N. Ind. III p. 291.
172. *Saurida tombil* CV. Verh. Bat. Gen. XXIV Chir.
173. *Hippoglossus erumei* Cuv. ibid. XXIV Pleuron.
174. *Rhombus lentiginosus* Richards. ibid.
175. *Achirus pavoninus* Lacep. ibid.
176. *Plagusia quadrilineata* K. v. H. ibid. Nat. T. N. Ind. I p. 412.
177. " *javanica* K. v. H. ibid. ibid. I p. 414.
178. *Machaurium reticulatum* Blkr.
179. *Ophisurus Schaapli* Blkr.
180. *Monopterus javanensis* Lacep. Verh. Bat. Gen. XXV Muraen. Synbr.
181. *Tetraodon oblongus* Bl. ibid. XXIV Bloock. V.
182. " *lunaris* CV. ibid.
183. " *argenteus* Lacep.
184. *Monacanthus Cantoris* Blkr. Verh. Bat. Gen. XXIV Balist. Nat. T. N. Ind. III p. 80.
185. *Pogonognathus barbatus* Blkr. Verh. B. Gen. XXIV Balist.
186. *Triacanthus Nieboffi* Blkr. ibid. Nat. T. N. Ind. III p. 459.
187. " *oxycephalus* Blkr. ibid. ibid. II p. 496.
188. " *Russellii* Blkr. Verh. B. Gen. XXIV Balist.
189. *Hippocampus laeiopterus* Blkr. Nat. T. N. Ind. III p. 306.
190. *Carcharias* (*Prionodon*) *menisorrhach* CV. Verh. Bat. Gen. XXIV Plagiost.
191. " (*Scoledon*) *acutus* Rüpp. MH. ibid.
192. *Trygon zugei* Bürg. ibid.
193. " *varnakoides* Blkr. ibid.

DESCRIPTIONES SPECIERUM DIAGNOSTICAE.

PERCOIDEI.

Apogon macropteroideus Blkr.

Apog. corpore oblongo compresso, altitudine $3\frac{2}{3}$ circiter in ejus longitudine, latitudine $2\frac{1}{2}$ circiter in ejus altitudine; capite $3\frac{2}{3}$ circiter in longitudine corporis, vix longiore quam alto; oculis diametro 3 circiter in longitudine capitis, a linea rostro-frontali paulo remotis; linea rostro-frontali declivi rectuscula; orbitis et osse suborbitali edentulis; rostro oculo multo brevior; maxillis dentibus parvis serie externa scrobis internis paulo majoribus curvatis; maxilla superiore inferiore paulo brevior sub medio oculo desinente; praepetculo angulato angulo rotundato, margine interno recto angulo edentulo, margine externo angulo infimaeque praesertim denticulato; ossibus opercularibus ceteris edentulis; lineis dorsali et ventrali convexis; squamis lateribus 23 p. m. in serie longitudinali, linea laterali rectuscula leviter arborescente; pinna dorsali spinosa dorsali radiosa multo humilior, acuta, spinis gracilibus 2^a ceteris longiore, 1^a 2^a duplo fere brevior; dorsali radiosa corpore multo humilior, acuta, angulata; pectoralibus obtusiusculis analem attingentibus 4 $\frac{1}{2}$ circiter, ventralibus acutis 6 $\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis; spina ventrali ante pinnam pectoralem inserta; anuli longa, acuta, corpore minus duplo humilior, emarginata; caudali emarginata lobis? (partim abruptis); colore corpore flavo-aureatiao; vitis corpore rubris transversis leviter obliquis curvatis gracilibus p. m. 23; capite corporeque punctis et punctulis nigris vel fuscis arenato, punctis genis operculisque majoribus, punctulis cauda confertissimis maculam diffusam magnam simulantibus; pinnae omnes pulchre roseo-rubris; iride tota flava.

B. 7. D. 6 — $1\frac{1}{3}$ vel $1\frac{1}{10}$. P. $2\frac{1}{11}$. V. $1\frac{1}{5}$. A. $2\frac{1}{17}$ vel $2\frac{1}{8}$. C. 17 et lat. brev.

Habit. Insul. Lepar, in mari.

Longitudo speciminis unici 74'''.

Aann. Deze soort is zeer na verwant aan *Apogon macropterus* K. v. H. In habitus hebben beide soorten veel van elkander, doch bij *Apogon macropterus* is het ligchaam doorschij-

pend geelachtig en ontbreken de roode dwarsche strepen des lichaams, terwijl de staart er slechts eene kleine zwarte vlek heeft.

SPARCOIDEI.

Dentex upeneoides Blkr.

Dent. corpore oblongo compresso, altitudine 4 $\frac{1}{2}$ fere in ejus longitudine, latitudine 2 circiter in ejus altitudine; capite convexo obtuso, nullorideo, 4 et paulo in longitudine corporis; altitudine capitis $1\frac{1}{2}$ circiter in ejus longitudine; oculis diametro 3 in longitudine capitis; linea rostro-frontali convexa; rostro convexo oculo non vel vix brevior; osse suborbitali postice oblique obtuse rotundato, altitudine $1\frac{1}{2}$ circiter in oculi diametro; maxillis aequalibus, superiore sub oculi margine anteriore desinente; dentibus maxillis pluriserialis, serie externa conicis majoribus, maxilla superiore caninis 6 conicis brevibus, maxilla inferiore caninis nullis; praepetculo squamis in serie 3 dispositis; squamis ciliatis, lateribus 50 p. m. in serie longitudinali; pinna dorsali spinis gracilibus, flexilibus, mediis ceteris longioribus, corpore duplo circiter humilioribus, membrana inter singulas spinas leviter emarginata, parte radiosa parte spinosa humilior postice acuta; pectoralibus acutis 5 $\frac{1}{2}$, ventralibus acutis 6 fere, caudali profunde incisae lobis acutis superiore longiore 4 $\frac{1}{2}$ ad 4 $\frac{1}{2}$ in longitudine corporis; anuli dorsali humilior postice acuta; colore corpore roseo infere nitido argenteo internixto; pinnis roseis, dorsali radiosa vitis longitudinali flava margini superiori approximata; iride rubra.

B. 6. D. 10/9 vel 10/10. P. $2\frac{1}{14}$. V. $1\frac{1}{5}$. A. $3\frac{1}{7}$ vel $2\frac{1}{8}$. C. 17 et lat. brev.

Habit. Banka, in Sina Klabat dieo.

Longitudo speciminis unici 143'''.

Aann. Deze soort is na verwant aan *Dentex Peronii* CV., doch bij deze is het ligchaam minder slank, het profiel spijser, zijn de schubben latijker (meer dan 60 op eene overlangsche rij), de staartvinkvaden spijser enz. *Dentex marginatus* CV. moet evenzoo na aan bovenbeschrevene soort verwant zijn doch heeft 8 kleine hondstonden en de staartvin zwart gerand. Mijne soort heeft in habitus veel van een *Upeneoides*, aan welke overeenkomst ik den soortaam heb ontleend.

OPHICEPHALOIDEI.

Ophtcephalus bankanensis Blkr.

Ophtceph. corpore elongato antice cylindrico postice compresso, altitudine 8 et paulo in ejus longitudine; capite acuto conico-subpyramidal, 4 circiter in longitudine corporis; latitudine et altitudine capitis 2 circiter in ejus longitudine; linea rostro-frontali delevi rectuscula; fronte et vertice planiusculis; oculis diametro $5\frac{1}{2}$ circiter in longitudine capitis, diametro 1 $\frac{1}{2}$ circiter a se invicem distantibus; maxilla inferiore maxilla superiore paulo longiore, antice dentibus pluriseriatis parvis, lateribus biserialis serie interna majoribus caninoidis 3 vel 4; maxilla superiore sub oculi parte posteriore desinente, 2 $\frac{1}{2}$ in longitudine capitis, dentibus pluriseriatis parvis, caninoidis nullis; dentibus palatinis et vomerinis uniseriatis caninoidis; squamis cycloideis, lateribus 60 p. m., capitis parte postoculari p. m. 12 in serie longitudinali; linea laterali antice paulo descendente postice rectuscula; pinnis rotundatis, pectoralibus ventralibus longioribus capite duplo circiter brevioribus; caudali 5 $\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis; corpore superne fuscescente et viridi mublato inferne margaritaeo-viridi; capite lateribusque inferne punctis fuscis; operculo macula magna fusca; vitta cephalo-caudali flavescens undulata; pinnis ventralibus hyalinis, anali aurantiaca, ceteris fuscescente-viridibus, dorsali et anali marginem versus fuscis, pectoralibus at caudali fusco variegatis.

B. 6. D. 41. P. 1/16. V. 1/5. A. 30. C. 12 vel 14 et lat. brev.

Habit. Provincia Toboli, in fluvio.

Longitudo speciminis unici 97".

Aann. Deze *Ophtcephalus* schijnt na verwant te zijn aan *Ophtcephalus serpentinus* CV. van Siam, van welke soort in de groote Histoire naturelle des Poissons slechts eene beschrijving der kleuren van het ligchaam voorkomt, benevens eene opgave van de getallen der vinstralen. Die kleuren zijn evenwel eenigzins anders dan bij mijn specimen en de getallen der vinstralen verschillen aanmerkelijk t. w. D. 44. A. 26. *Ophtcephalus bankanensis* is ook verwant aan *Ophtcephalus rhodotenia* Blkr. (Nat. Tijdschr. N. Ind. II. p. 426) van Borneo, doch deze heeft eenigzins andere kleuren, slechts 25 aarsvinstralen, den kop slechts 1 $\frac{1}{2}$ maal zoo lang als hoog, 50 schubben op eene overlang-sche rei enz.

CHAETODONTOIDEI.

Pimblepterus ulipinnis CV. Poiss. VII p. 202.

Pimbl. corpore oblongo compresso, altitudine 3 et paulo in ejus longitudine, latitudine 2 $\frac{1}{2}$ circiter in ejus altitudine; capite obtuso convexo 4 $\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis, aequo alto circiter ac longo; oculis diametro 3 et paulo in longitudine capitis; linea interoculanti convexa linea rostro-ventrali longiore; dentibus maxillis caniniformibus, maxilla superiore p. m. 40, maxilla inferiore p. m. 32; praepetculo rotundato denticulato; squamis ctenoidis, lateribus 65 p. m. in serie longitudinali; pinna dorsali parte spinosa parte radiosa humilior, spinis mediis spinis ceteris longioribus, spina 1^a spina ultima plus duplo brevior; parte radiosa antice obtusa rotundata corpore triplo humilior postice acutangula; pectoralibus et ventralibus acutis 6 $\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis; anali antice obtusa postice acutangula; caudali leviter emarginata, angulis acuta, 4 $\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis; colore corpore griseo viridis 23 p. m. longitudinalibus aureo-viridibus; pinnis griseo-fuscescentibus vel nigricantibus; dorsali et anali radialis nigro marginatis; vitta infraoculanti argentea.

B. 6. D. 11/12 vel 11/15. P. 2/4. V. 1/3. A. 3/11 vel 3/12. C. 17 et lat. brev.

Synon. *Pimbleptere à bandes nageoires* CV. Poiss. VII. p. 202.

Habit. Banka, prope Ikmang hadj, in mari.

Longitudo speciminis unici 160".

Aann. Deze soort, behoorende tot de afdeeling van *Pimblepterus*, bij welke de straalachtige rugvin de doornachtige in hoogte overtreft, breng ik tot *Pimblepterus ulipinnis* CV., welke reeds bekend is van Nieuw Guinea en Bourbon. Het beschreven specimen behoort tot den nog jongdigen leeftijdsloustand, vernis de soort gezegd wordt de lengte van een aam te bereiken.

BLENNIOIDEI.

Petrostictus bankanensis Blkr.

Petrostict. corpore elongato compresso, altitudine 6 $\frac{1}{2}$ circiter in ejus longitudine; capite convexo, 5 $\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis; altitudine capitis 1 $\frac{1}{2}$ circiter latitudine 2 circiter in ejus longitudine; linea rostro-frontali convexa; rostro vix ante os prominente; crista occipitali nulla; cetera regione postoculanti superiore oculo multo brevior; oculis diametro $4\frac{1}{2}$ in

10

10

positis; capite superne violaceo, lateribus carminoso, mento flavo; vittis rostro-oculari, mento-oculari opercularibusque rubro-violaceis; pinnis dorsali et anali rubro-violaceis; dorsali margine tricolore flavo, fusco et aureo, anali margine flavo; dorsali ocellis carminosis coerulescens cinctis parte spinosa in series 2 parte radiosa in series 3 longitudinalibus dispositis, ocellis dorsali spinosa anterioribus superioribus unitis vitam longitudinalinam efficientibus; anali ocellis carminosis coerulescens cinctis in series 3 longitudinalibus dispositis, ocellis seriebus interioribus plurimis unitis vitam longitudinalinam efficientibus; pinnis pectoralibus violascentibus basi flavis; ventralibus flavis radio 1° violaceo; caudali basi carminosa, medio rubra, postice nigricante-violacea, angulis flavo, basi medioque annulis numerosis coerulescentibus.

B. 6. D. 9/13 vel 9/14. P. 2/12. V. 1/5. A. 3/12 vel 3/13. C. 14 et lat. brev.

Habit. Insul. Iepar, et Caner, Sumatrae occidentalis, in mari. Longitudo 2 specimenum 72''' et 73'''.

Aann. Deze uiterst fraaie soort is voornamelijk kenbaar aan de talrijke karmosijnroode, ronde, in overlansche reijen geplaatste vlekken van ligchaam en vinnen.

SILUROIDEI.

Heterobranchus tapeinopterus Blkr.

Heterobr. corpore elongato antice cylindraceo postice compresso, altitudine 9½ circiter in ejus longitudinaline; capite convexo obtuso 6½ in longitudinaline corporis; altitudine capitis 1½, latitudine 1 et paulo in ejus longitudinaline; scuto capitis leviter granuloso; impressione frontali ovali, occipitali nulla; osse interparietali brevi acuto, apice impressione superficiali; oculis diametro 18 circiter in longitudinaline capitis; cirris nasalibus et inframaxillaribus internis basin, supramaxillaribus inframaxillaribusque externis apicem pinnae pectoralis attingentibus vel subattingentibus; vitta dentium vomerorum postice non producta; pinna dorsali radiosa pinnae dorsali adiposae subcontigua corpore duplo circiter humilior; pinna dorsali adiposa corpore plus quadruplo humilior cum basi pinnae caudalis unita; anali ante medium pinnae dorsalis radiosae incipiente, corpore duplo circiter humilior, cum basi pinnae caudalis unita; pectoralibus acutiusculis ventralibus multo longioribus 10 circiter in longitudinaline corporis, spina valde crassa postice dentata; caudali rotundata 6 et paulo in longi-

tudine corporis; colore corpore fusco, pinnis viridescente-fuscis, dorsali radiosa analique marginem liberum versus albinore.

B. 2. D. 1/23 — 0. P. 1/8. V. 1/5. A. 1/48. C. 22.

Habit. Provincia Toboni, in flaviis.

Longitudo specimenis unici 124'''.

Aann. De geslachten *Heterobranchus* en *Chaca* zijn in den Indischen Archipel tot nog toe slechts op het eiland *Banka* aangetroffen en geven ten opzichte der geographische verbreiding van de *Siluroidei* aan *Banka* een eigenaardig karakter. Het voorkomen van *Heterobranchus* op *Banka* is des te merkwaardiger, vernits de bekende soorten van dit geslacht l. w. *Heterobranchus bidorsalis* Geoffr., *Heterobranchus longifilis* CV. en *Heterobranchus senegalensis* CV. slechts in de Nijl en de Senegal voorkomen. De *Bankasche* soort is gemakkelijk herkenbaar aan het vereenigd zijn van de lage vel- en de aarsvin met de staartvin, aan de gevallen der vinstralen, aan de lengte der voedraden, aan den indruk op het interparietaal uitsteeksel, aan de insertie der aarsvin voor het midden der straalachtige rugvin enz. Haren naam heb ik ontleend aan de lage velvin.

CUPRINOIDEI.

Rohita Waandersii Blkr.

Rohit. corpore oblongo compresso, altitudine 4 circiter in ejus longitudinaline, latitudine 2 et paulo in ejus altitudine; capite obtuso 5½ circiter in longitudinaline corporis; altitudine capitis 1½ circiter, latitudine 1½ circiter in ejus longitudinaline; oculis diametro 4 circiter in longitudinaline capitis, 1½ circiter in capitis parte postoculari; distantia interoculari 2 fere in longitudinaline capitis; rostro convexo, poris non conspicuis, vix ante os prominente, oculo multo longiore; maxilla superiore inferiore longiore, longo ante oculum desinente; cirris labialibus maxillaribus longioribus oculum attingentibus, maxillaribus angulum oris non superantibus; labiis valde carnosiss, papillis brevibus ciliatis; dentibus pharyngealibus triseriatis serie externa 5; osse scapulari trigono apice rotundato; linea rostro-dorsali carpie convexa; dorso elevato ventre convexiore; linea laterali rectiuscula lineam rostro-caudalem non attingente; squamis parte libera longitudinalina-

lier striatis, lateribus 35 p. m. in serie longitudinali, 12 p. m. in serie transversali; inguibus squamis elongatis; pinna dorsali ante pinnas ventrales incipiente, acuta, non vel vix emarginata, corpore humiliore, basi 43 circiter in longitudine corporis; pectoralibus acutis 6½ fere, ventralibus acutis 7 circiter in longitudine corporis; pectoralibus ventrales non attingentibus; anali acuta non vel vix emarginata, corpore duplo circiter humiliore; caudali profunde excaisa lobis acutis 4½ circiter in longitudine corporis; colore corpore supreme fusco-viridi marginalibus squamarum profundiore, inferne rubro marginalibus squamarum fluitiore; fascia oculo-caudali lata nigra; pinnis dorsali carnosita, ceteris aurantiaco-rubris.

B. 3. D. 4/12 vel 4/13. P. 2/14. V. 1/8. A. 3/5 vel 3/6. C. 19 et lat. brev.

Habit. Provincia Toboali, in fluvio.
Longitudo speciminis unici 198'''.

Aann. Van de soorten van *Rohita* van den Indischen Archipel bezit ik er 4 met bruinen of zwarten staartband, t. w. *Rohita erythrus* CV., *Rohita milin* Blkr., *Rohita triporos* Blkr. en de bovenbeschrevene. De Bankasche soort is van die drie gemakkelijk te onderskennen, aan het gemis der groote spuinporiën, het niet uitgerand zijn der rug- en aarsvin en aan hare fraai roode zijden. Ik noem haar ter eere van haven ontdekker, den heer VAN BLOEMEN WAANDERS, administrateur der landinjen van het distrikt Marawang op het eiland Banka.

OPHIDI.

Machaerium reticulatum Blkr.

Machner. corpore elongato compresso, altitudine 11 ad 12½ in ejus longitudine, latitudine 1½ ad 2 fere in ejus altitudine; capite acuto convexo 6½ ad 7½ in longitudine corporis; altitudine capitis 2 in ejus longitudine; oculis diametro 5 ad 6 et paulo in longitudine capitis, minus diametro 1 a se invicem distantibus; linea rostro-frontali convexa; rostro, absque maxilla, oculo non vel paulo longiore, labiis carnosiss; dentibus conicis obtusis subaequalibus utroque maxilla utroque latere plus quam 40; maxilla superiore inferiore brevior sub oculo desinente; capite genis operculisque supreme tantum squamoso; squamis lateribus 200 ad 230 in serie longitudinali; linea laterali anteriore laterum parte tantum conspicua, antea autem desinente; pinnis verticalibus membrana squamosa; dorsali supra

vel vix post apicem pectoralium incipiente, corpore duplo circiter humiliore; pectoralibus rotundatis 3½ ad 3½ circiter in longitudine capitis; anali antice in 3^a sexta corporis parte incipiente, corpore plus duplo humiliore; caudali acuta rotundata; colore corpore fuscescente-rubro flavescente reticulato et transversim praesertim marmorato; capite inferne utroque guttis et maculis polymorphis margaritaceo-coeruleis; operculo macula magna nigricante coeruleo cinerea; pinnis fuscescentibus verticalibus basi annulis coeruleis, dimidio libero stris obliquis coeruleis.

B. 6. D. 77 vel 78 + C. 10 + A. 64 vel 65 = D. C. A. 151 vel 153. P. 10.

Habit. Marawang, in aquis fluvio-marinis, et Insul. Iepur, in mari.
Longitudo 2 speciminum 162''' et 365'''.

Aann. Van *Machaerium* waren tot nog toe slechts 2 soorten bekend, *Machaerium subduens* Richards. van Nieuw Holland en *Machaerium nebulatum* Blkr. van Singapore. *Machaerium reticulatum* is alzoo de derde soort van dit merkwaardige geslacht en kenbaar aan het fraai gemarmerde van haar ligchaam, aan de groote donkere operkelvlek, welke echter bij het oudere specimen weinig uitgedrukt is, aan hare talrijke kaakstanden, bolle snuitvoorhoofdslijp enz.

MURAENOIDEI

Ophisurus Schappi Blkr.

Ophisur. corpore cylindraceo, postice compresso, valde elongato, altitudine 32 p. m. in ejus longitudine; capite acuto, convexo, corpore latiore, 9 et paulo in longitudine corporis; altitudine capitis 3½ circiter in ejus longitudine; oculis diametro 12 circiter in longitudine capitis, 2 circiter in longitudine rostri; rostro acuto, convexo, 6 circiter in longitudine capitis, paulo longiore quam basi lato, apice parum carnosio; incisivis nasalibus oculo brevioribus; rictu paulo post oculum producto, 4 fere in longitudine capitis; labio superiore papilloso; maxilla superiore inferiore multo longiore; dentibus palatinis, nasalibus, vomerinis infra-maxillaribusque conicis brevibus valde obtusis, pluriseriatis; palatinis apicem vitaeo denticulis vomerinae et dentes nasales attingentibus seriebus 6 p. m. dispositis; dentibus nasalibus quadriseriatis in thurman oblongo-ovalen collocatis p. m. 22; vomerinis in thurman elongatam lamina denticuli palatina multo longiorem dentes nasales subattingentem collocatis, anticis quinque-seriatis, posticis triseriatis; infra-maxillaribus 5-ad 6-seriatis, seriebus lamina denticuli palatina longioribus; symphysi glabra; apertura branchiali semilunari; cute laevi rugosula; linea laterali anula incipiente, bene con-

spina, tubulosa; pinnæ dorsales quarta parve capitis longitudinalis post aperturam branchialium incipiente et ad apicem caudæ desinente, corpore plus duplo humilior, radiis duplicatis; postice emarginata; pinnis pectoralibus rotundatis 4 fere in longitudine capitis; anuli antice in posteriore dimidio 3^{ae} sextæ corporis partis incipiente, radiis duplicatis posticis radiis dorsibus posticis oppositis, corpore duplo circiter humilior, postice emarginata; colore corpore superne viridi inforne favescente; pinnis viridibus, dorsali analique fusco marginatis.

B. 24. D. 310 p. m. P. 15. A. 218 p. m.

Habit. Pankapinang, in mari.

Longitudo speciminis unici 760''.

Aann. Deze *Ophisurus*, welke ik opdraag aan den verdienstelijken ontdekker, den heer D. F. Schaap, resident van Banka, behoort tot de groep met stompe veestreijige gehemelte-, neus-, ploegbeens- en onderkaakstanden en alzoo tot de groep van *Ophisurus cancrivorus* Richards., *Ophisurus sinensis* Richards., *Ophisurus seminctus* Richards., *Ophisurus boro* Ham. Buch., *Ophisurus baccidens* Cant en *Ophisurus hypselopterus* Blkr. Deze species verschillen van de onderwerpelijke voornamelijk door de volgende kenmerken.

Ophisurus cancrivorus. Neusplaat cirkelrond met p. m. 15 tanden; 33 kieuwstralen; rugvin onmiddellijk achter de basis der borstvin beginnende; aanus $\frac{1}{2}$ van de geheele lengte voor het midden des ligchaams geplaatst; geene merkbare zijlijn; kleur bruin (volgens de afbeelding gaat de hoogte des ligchaams ongeveer 24 maal in zijne lengte).

Ophisurus sinensis. Tandplaten smaler dan bij *Ophisurus cancrivorus*. (Nog niet met zekerheid als eene van *Ophisurus cancrivorus* verschillende soort te kenmerken).

Ophisurus seminctus. Neusplaat met ongeveer 33 tanden, die door geene vrije ruimte van de ploegbeensstanden gescheiden zijn. Gehemelte en onderkaakstanden 2- tot 3-reijig. Ligchaam met banden geteekend.

Ophisurus boro. Gehemelte - ploegbeens- en onderkaakstanden in den regel driereijig. Neusplaat met 3—10 tanden. Diameter van het oog 17-, bekspleet $3\frac{1}{2}$ maal in de lengte van den kop. Rugvin beginnende achter het einde der borstvin. *Ophisurus baccidens*. Neusplaat cirkelvormig, door eene gladde ruimte van de ploegbeensstanden gescheiden. D. 259 ad

271 A. 167 ad 180. B. 34. Kop $8\frac{1}{2}$ tot $8\frac{2}{3}$ maal in de geheele lengte des ligchaams. Rugvin boven de voorste helft der borstvin beginnende.

Ophisurus hypselopterus. Hoogte des ligchaams 46 maal in zijne lengte; kop bijkans 12 maal in de lengte des ligchaams. Rugvin met de halve lengte van den kop achter de kieuwopening beginnende. B. 31 p. m. D. 386. P. 12. A. 261.

GYMNODONTES.

Tetræodon argenteus Lacép. Ann. Mus. Hist. Nat. IV p. 203, 211, tab. 88 fig. 2. T. Schleg. Faun. japon. Poiss. p. 275 tab. 121 fig. 2.

Tetræd. corpore elongato subtrigono, altitudine $5\frac{1}{2}$ circiter in ejus longitudine, antice vix vel non altiore quam lato; capite $3\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis; altitudine capitis $1\frac{1}{2}$ circiter in ejus longitudine; linea rostro-frontali convexa; oculis superis, diametro 3 in longitudine capitis, minus diametro 1 n se invicem distantibus; naribus utroque lateri 2 in papilio concavo perforatis; maxilla superiore ante maxillam inferiorum prominente; labiis valde carnosiss; rostro, fronte, vertice, dorso ventrique spinulis scabris; mento, genis, lateribus caudaque glabris; linea laterali rostro incipiente, oculum cingente, post oculum deorsum versus ascendente et tum curvatura valde aperta caudam versus descendente; ventre caudaque inferne leviter carinatis; cauda depressa multo latiore quam alta; pinnis dorsali et anali oppositis, aequalibus, corpore paulo humilioribus, acutis, plus duplo altioribus quam basi longis; pectoralibus obtusis 7 circiter, caudali emarginata lobis acutis superiore longiore $5\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis; colore corpore superne olivaceo inferne griseo-innervaticeo; fascia maxillo-infraculo-caudali latissima nitente argentea; dorso maculis irregularibus numerosis olivaceo-fuscis; regione præoperculari macula magna trigona argentea; operculo marginine brachiali nigra; pinnis dorsali, anali pectoralibusque viridescentibus; caudali dimidio superiore pulchre flava apice violascente, dimidio inferiore basi griseo marginem posteriolem versus violascente.

D. $1\frac{1}{2}$. P. $2\frac{1}{4}$. A. $1\frac{1}{3}$. C. 10 et lat. brev.

Habit. Koba, apud Tandjong Berikat, in mari.

Batavia, Tonisa, Javae occidentalis, in mari.

Sambas, Borneo occidentalis, in fluvio.

Longitudo 3 speciminum 100'' ad 156''.

Aann. Zonder twijfel behooren mijne specimina tot *Tetræodon argenteus* Lacép. zooals die soort in de Fauna japonica is afgebeeld. De kleuren, zijn daar echter niet juist terug gegeven.

en volgens de beschrijving van de heeren TAMMICK en SCHIEGEL zou de formule der vinstralen van de door hen waargenomen specimina zijn D. 13. P. 18. A. 11, welke getallen aanmerkelijk van die van mijn specimen verschillen. Mijne voorwerpen behooren tot eenen nog eenigzins jeugdigen leeftijd en hebben nog niet de halve lengte van het in de Fauna japonica afgebeelde.

TRYGONES.

Trygon narnakoides Blkr. Verh. Bat. Gen. XXIV Plagiost. p. 72.

Tryg. corpore disciformi, disco aequo longo circiter ac lato, antice acuto, linea rostro-pectoralis antice praecertim concaviuscula; capite longitudinaline $2\frac{1}{2}$ ad $2\frac{1}{4}$ in latitudine disci maxima; rostro acuto $4\frac{1}{2}$ ad $3\frac{1}{2}$ in latitudine disci, superne aucto longitudinali; oculis diametro 4 ad 6 in longitudinaline rostri, diametris $2\frac{1}{2}$ ad 3 a se invicem distantibus; foramine temporali trigono oculo majore; valvula nasali anteriore vicum non attingente, ciliis non vel vix conspicuis; ricin sinuoso latitudine $2\frac{1}{2}$ ad 3 in longitudinaline rostri praecertim; velo postmaxillari superiore fimbriato; fando cavitatis oris quadripapillato; denticibus maxillis obtusis; dorso linea media et circa lineam median granulis subcordiformibus, granulis aetate proveciore aetate juvenili numero multo majoribus; regione granulosa aetate proveciore anice usque ad rostrum posice usque ad caudam sese extendente; medio dorso tuberculis 2 vel 1 granulis multo majoribus; cauda disco multo (plus triplo) longiore, vestigio pinnarum nullo, ante et post spinam longam tota glabra; corpore superne fuscescente-viridi maculis nullis, inferne albescente.

Synon. *Trygon acuta* K. v. H. fig. inedit.

Ikan Paroh. Mal. Batav. Samar.

Habit. Pankalpinang, in mari.

Batavia, Samarang, in mari.

Latitudo 8 speciminum 180° ad 255° .

Aann. Deze soort verschilt van *Trygon narnak* Rüpp. aan welke zij het naast verwant is, doordien zij de schijf even lang als breed heeft en den staart, behalve den grooten gewonen doorn, geheel glad, terwijl bovendien alle vlekkeening onbreekt, de oogen betrekkelijk kleiner zijn en de kortrelachtige schubben bij voorwerpen van dezelfde grootte veel minder talrijk.

Scripta Batavia Calendis Octobris MDCCCLII.

DERDE BIJDRAGE

TOT DE KENNIS DER

ICHTHIOLOGISCHE FAUNA

VAN

CELEBES.

DOOR

DR. P. BLEEKER.

In Mei 1851 publiceerde ik eene tweede bijdrage tot kennis der vischfauna van Celebes, in den tweeden jaargang van het Natuurkundig tijdschrift voor Nederlandsch Indië, en bragt daarin het aantal bekende vischsoorten van dat eiland op 146. In Junij, Augustus en September dezes jaars ontving ik eenige nieuwe verzamelingen van visschen van Celebes en wel van Makassar, Boelekomba en Kema. Die van Makassar heb ik te danken aan den welenschappelijke zin van den heer W. J. A. W. Bokers, kapitein der infanterie; die van Boelekomba aan de welwillendheid van den heer H. R. J. Fontanes, van wien ik reeds in 1851 eene verzameling insgelijks van Boelekomba ontvaangen had, en die van Kema van den heer A. THURASS, officier van gezondheid der 2de klasse, die mij ook in het bezit gesteld heeft van door hem verzamelde visschen van Ceram en Ternate. Deze verzamelingen bevatten weder vrij talrijke soorten, welke nog niet van de fauna van Celebes bekend wa-